

Ställ etiska och sociala krav på importerad sten!

Av Sveriges 290 kommuner är det bara 54 som uppger att de ställer etiska och sociala krav i sin upphandling av importerad natursten. Det visar en ny undersökning från Sveriges Stenindustriförbund. Kravlöshet gynnar oseriösa stenföretag, som kan erbjuda lägsta pris eftersom de inte investerar i livsviktig skyddsutrustning. Vi uppmanar kommunernas inköpschefer att ställa etiska och sociala krav!

Sveriges Stenindustriförbund har vid tre tillfällen sedan 2011 i enkätundersökningar frågat landets kommuner om de ställer etiska och sociala krav när de upphandlar natursten. Trots flera påminnelser besvarade endast 113 kommuner den senaste enkäten. Av dessa var det endast knappt hälften som ställer sådana krav.

Vi som representerar ansvarstagande stenföretag vill att alla kommuner ska ställa etiska och sociala krav på den sten de upphandlar. Kommuner som inte ställer krav gynnar oseriösa stenföretag som struntar i livsviktig skyddsutrustning och inte lever upp till ILO:s konventioner om grundläggande rättigheter i arbetslivet. Stenarbetare som drabbas av stendamslunga betalar mellanskillnaden.

Varje år upphandlar Sveriges kommuner, direkt och via entreprenadföretag, natursten för hundratals miljoner kronor. Kommunerna är stora upphandlare av exempelvis kantsten, gatsten och hållar. De har köparens makt. Agerar de rätt gör de sociala krav de ställer omedelbar skillnad "på golvet".

Endast 47,8 procent av de 113 kommuner som besvarade Stenindustriförbundets enkät har infört eller diskuterat att införa någon form av etiska och sociala krav vid upphandling av natursten. År 2011 var motsvarande siffra 36,5 procent. Utvecklingen går i rätt riktning, men alltför långsamt. Vårt nyårslöfte är att under 2015 göra vad vi kan för att fler kommuner ska ställa krav på importerad natursten.

Göteborg, Malmö och Örebro kommun är tre pionjärer på området etiska och sociala krav vid upphandling av natursten. Det samarbete som de bedrivit sedan 2006 skulle många andra kommuner kunna lära mycket av, inte minst vad gäller uppföljning av de etiska och sociala krav man ställer.

Etiska och sociala krav kan låta abstrakt, men det handlar om att ställa krav på högst konkreta saker som rätt skydd och utsugsutrustning. Med krav och kontroller av arbetsmiljön räddar man stenarbetares hälsa och liv. Samarbetar man kring uppföljningen på plats i exempelvis Kina och delar på kostnaderna blir de nödvändiga kontrollerna inte dyra för den enskilda kommunen.

Kommuner som inte ställer etiska och sociala krav – och följer upp dem – tar inte sitt ansvar. Vi hjälper gärna kommunernas inköpschefer att bli bättre på att upphandla just natursten!

Kai Marklin, ordförande
Sveriges Stenindustriförbund